

OBSAH

Úvod	9
Karel Čapek: Modlitba za pravdu	10
Dvacáté století	11
PROLOG	14
I. LITERATURA A VÁLKA	15
Úvodem	
A. První světová válka	16
B. Druhá světová válka	18
Ukázky	
A. První světová válka	20
Karel Nový: Sarajevský atentát	20
Jaroslav Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka . . .	22
Erich Maria Remarque: Na západní frontě klid	25
Karel Konrád: Rozchod!	27
Viktor Dyk: Země mluví	29
Fraňa Šrámek: Voják v poli	31
Josef Kopta: Třetí rota na magistrále	32
Erich Maria Remarque: Cesta zpátky	33
Ernest Hemingway: Vojákův návrat	35
B. Druhá světová válka	38
Karel Čapek: Bílá nemoc	38
Ilja Erenburg: Lidé, roky, život	42
Konstantin Simonov: Čekej na mne . . .	44
Anatolij Pristavkin: Na hrudi obra obláček zlatý	45
James Clavell: Král krysa	48
Robert Jungk: Jasnější než tisíc sluncí	50
Fraňa Šrámek: Náš mlčící voják	53
František Halas: Voják	54
Vladislav Vančura: Obrácení knížete Svatopluka	54
Jan Drda: Včelař	57

Karel Ptáčník: Ročník jedenadvacet	61
Vilém Sacher: Pod rozstříleným praporem	67
Filip Jánský: Nebeští jezdcí	70
František Hrubín: Jobova noc	74

Náměty k úvahám a činnostem

A. První světová válka	77
B. Druhá světová válka	78

Shrnutí

A. První světová válka	79
B. Druhá světová válka	81

II. HLEDÁNÍ A OBJEVY

Úvodem

A. Jak dál	84
B. Avantgardy	86
C. Literatura měří ke skutečnosti	89

Ukázky

A. Jak dál	91
Vladimír Majakovskij: Levý pochod	91
Jiří Wolker: Balada o snu	92
Žebráci	96
Jan Čep: Dvojí domov	97
Dušan Hamšík: Géníus průměrnosti	100
Jiří Voskovec: Kat a blázen	103
Reinhard Heydrich: Z tajných projevů ...	105
Josef Škvorecký: Zbabělci	107
Jiří Orten: Z deníku	112
První báseň	113
Karel Poláček: Bylo nás pět	114
George Orwell: 1984	116
Karel Čapek: Bajky	120
Anglické listy	120
Hovory s T.G.M.	122
B. Avantgardy	124
Tristan Tzara: Návod, jak vytvořit dadaistickou báseň	124

J. Voskovec - J. Werich: Svět za mřížemi	124
Eugène Ionesco: Plešatá zpěvačka	126
Lev A. Kassil: Můj přítel Majakovskij	128
Vladimír Majakovskij: Oblak v kalhotách	129
Velemir Chlebnikov: Bobeóbi	129
Zakletí smíchem	130
Guillaume Apollinaire: Pásmo	131
Prší	132
Karel Čapek: Básník	133
Vítězslav Nezval: Abeceda	136
Čísla	137
Jaroslav Seifert: Píseň o dívkách	137
Útěcha	138
Konstantin Biebl: S lodí jež dováží čaj a kávu	138
Vítězslav Nezval: Anička skřítek a Slaměný Hubert	139
Bohumil Hrabal: Utrpení starého Werthera	141
Obsluhoval jsem anglického krále	141
<i>C. Literatura mří ke skutečnosti</i>	143
Egon Erwin Kisch: Pochoutky pražské drobotiny	143
Miloš Hubáček: Titanic	145
Karel Pacner: . . . a velký skok pro lidstvo	148
Jacob Bronowski: Vzestup člověka	153
Gerald Durrell: O mé rodině a jiné zvířené	154
Vítězslav Nezval: Z mého života	155
Jiří Kolář: V sousedství měl dílnu sklenář	160
Věci a slova a lidé	161
Alberto Moravia: Smolař	161
Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ	165
Náměty k úvahám a činnostem	
A. Jak dál	170
B. Avantgardy	171
C. Literatura mří ke skutečnosti	173
Shrnutí	
A. Jak dál	174
B. Avantgardy	176
C. Literatura mří ke skutečnosti	178

III. ODDECHOVÁ LITERATURA	180
Úvodem	181
Ukázky	
Felix Háj: Školák Kája Mařík	185
Jack Warner Schaefer: Jezdec z neznáma	188
J. M. Troska: Vládce mořských hlubin	192
Jack London: Dcera polární záře	198
Zdeněk Jirotka: Saturnin	206
Dáňa Homolková: Zorka dobývá svět	209
Vratislav Blažek: Starci na chmelu	210
Jiří Suchý: Pramínek vlasů	213
Další knížka	214
Leo Rosten: Pan Kaplan má třídu stále rád	216
Emanuel Frynta: Ježek	219
Topič	219
Páv	219
Eduard Bass: Klapzubova jedenáctka	220
Jaroslav Hašek: Lidokupec amsterodamský	223
Náměty k úvahám a činnostem	226
Shrnutí	228
EPILOG	230
<i>Závěrečné slovo autora ke čtenářům</i>	231